

Retouradres Postbus 90150, 5600 RB Eindhoven

Aan de raadscommissie
Financiën en Bestuur

Behandeld door mw. mr. K. Bergacker

Telefoon (040) 238 22 61

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk DVH

8 november 2010

Betreft pilot coffeeshopbeleid

Geachte leden van de commissie financiën en bestuur,

Inleiding

Bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is een pilot coffeeshopbeleid aangevraagd om te onderzoeken of een aantal maatregelen bijdragen aan het oplossen dan wel verminderen van de problemen waarmee Eindhoven geconfronteerd wordt en die het gevolg zijn van het huidige Nederlandse softdrugsbeleid. Die problemen overschrijden de gemeentegrenzen. Het ministerie heeft op 13 augustus 2010 aan de gemeente Eindhoven de pilot toegekend en daarvoor een subsidie van € 645.000,-- beschikbaar gesteld. De pilot heeft een looptijd van 2 jaar en wordt begeleid door het COT = Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement (nulmeting, begeleiding en evaluatie).

De pilot moet uit gevoerd worden binnen de kaders van BZK (openbare orde/overlast), thans ministerie van Veiligheid en Justitie. Ter nakoming van de afspraak in de commissie F&B van 13 juli 2010 leggen ik nu de pilot opnieuw voor.

Aanleiding aanvraag pilot coffeeshop; de situatie in Eindhoven en de regio

Het huidige coffeeshopbeleid dateert uit 1992. De laatste herziening is in 1999 geweest. Sindsdien zijn de omstandigheden rond de teelt, handel en het gebruik van softdrugs sterk gewijzigd. De problemen zijn groot.

De regio heeft momenteel ongeveer 35.000 gebruikers. Daarvan zijn 15.000 uit Eindhoven afkomstig en 20.000 uit de regio. 30% van de gebruikers koopt via het illegale circuit. Ongeveer 95% van de Eindhovense gebruikers en 45% van de regio gebruikers kopen via de coffeeshop, naar schatting zo'n 23.000 gebruikers. Een groot aantal klanten voor de 16 in de regio aanwezige coffeeshops (15 in Eindhoven en 1 in Helmond). De schaal van de 15 Eindhovense coffeeshops is door het grote aantal klanten inmiddels zo dat de maximaal toegestane handelsvoorraad van 500 gram volstrekt onvoldoende is om alle klanten te kunnen bedienen. Een veel grotere handelsvoorraad is nodig. Voor de aanvoer van voldoende voorraad is de coffeeshopondernemer afhankelijk van criminele leveranciers. Alleen in georganiseerd crimineel verband kunnen voldoende grote hoeveelheden softdrugs geteeld en geleverd worden. De winst die met de illegale teelt en handel wordt gegenereerd is groot en de pakkans is klein. De concurrentie is moordend. Het softdrugsbeleid leidt in deze regio tot zware criminaliteit die een directe relatie heeft met de hennepcultuur.

De kwaliteit van de hennep is vaak slecht. Snelle groei van planten wordt met oneigenlijke en voor de gezondheid schadelijke middelen gemanipuleerd.

Daarnaast speelt de (jeugd)overlast problematiek die gerelateerd kan worden aan de illegale handel en het gebruik van (soft)drugs een rol.

Doel van de pilot

- € onderzoeken of de maatregelen die in het kader van de pilot mogelijk zijn effect hebben op de mate van de verwevenheid van coffeeshops met de georganiseerde criminaliteit
- € onderzoeken of de maatregelen die in het kader van de pilot mogelijk zijn effect hebben op de (jeugd)overlast.
- € nagaan of het stellen van kwaliteitseisen aan de softdrugs een positief effect hebben op de lichamelijke en geestelijke gezondheid van (jeugdige) gebruikers.
- € bijdragen aan de onderzoeksdoelstellingen van het ministerie van Veiligheid en Justitie (voorheen BZK), gericht op het terugdringen van de overlast van coffeeshops.

Ik verwacht dat de resultaten van de pilot aanleiding zijn voor het aanpassen van het coffeeshopbeleid van Eindhoven en/of Zuid-Oost Brabant.

Voorgenomen maatregelen in het kader van de pilot

De voorgenomen maatregelen zijn er op gericht om de 15 coffeeshops in Eindhoven kleinschaliger en transparanter te maken door alleen geregistreerde klanten (leden) toe te laten. Zij krijgen alleen met een pas toegang tot de coffeeshops (conform het regeerakkoord Rutte- Verhagen) en hun betalingen worden geregistreerd. Dat zijn de eerste stappen op weg naar meer transparantie van de coffeeshops en van het in- en verkoop circuit. Transparantie en controleerbaarheid van de geldstromen maken dat in een vroeg stadium ingegrepen kan worden indien nodig.

Verkooppunten in de regio zijn van groot belang om gelijksoortige problematiek in de regio aan te pakken en de illegale handel te beperken

Concreet betekent dat binnen het kader van de pilot de volgende maatregelen getroffen kunnen worden om de coffeeshops transparanter te maken.

1. overdraagbaarheid vergunningen bij goed gedrag;
2. "aanbesteding" vrijgekomen vergunningen;
3. transparant en controleerbaar bedrijfsplan;
4. verbod op contante betaling ;
5. het invoeren van een toegangspasjes systeem;
6. het aanscherpen van de AHOJG criteria door het ontwikkelen van een registratie systeem voor controleerbaarheid van de verkochte hoeveelheid, waardoor het onmogelijk wordt bij verschillende coffeeshops meer dan de toegestane voorraad per dag te kopen;

Om de overlast te beperken en de gezondheid van (jeugdige) gebruikers te beschermen is het van belang beperkende maatregelen voor jeugdigen tot 23 jaar in te voeren (verkoop van maximaal 3 gram aan 18 jarigen, stapsgewijs te verhogen tot 5 gram). Kwaliteitsvoorschriften aan en voorlichting over de producten dragen bij aan een bewuster gebruik . Dit leidt tot de volgende maatregelen:

7. voorlichting over gebruik van softdrugs en produktinformatie;

8. verkoop van een beperkt maximum aan 18 jarigen, stapsgewijs te verhogen tot 5 gram vanaf 23 jaar;

Om de coffeeshopondernemer te stimuleren deze maatregelen na te leven en criminalisering tegen te gaan, zou verhoging van de toegestane handelsvoorraad tot 1000 gram wenselijk zijn. Verder is het in dit verband te bepleiten de ondernemer niet strafrechtelijk te vervolgen voor de aanschaf van de handelsvoorraad.

De maatregelen die daartoe genomen zouden kunnen worden vallen echter buiten de pilot, omdat ter realisering daarvan instemming van het college van procureur-generaals en de lokale driehoek nodig is; reden is dat de handel in (soft)drugs buiten de coffeeshop is strafbaar.

Het gaat dan om de volgende maatregelen;

- 9 het verhogen van de handelsvoorraad tot 1000 gram
- 10 de coffeeshopondernemer vrij te stellen van vervolging in geval van koop van deze voorraad;

De kans van slagen van de pilot stijgt bij intensivering van de controles . Dit is noodzakelijk om de effectiviteit van de maatregelen te kunnen aantonen.

- 11 intensivering van controles van de coffeeshops.

In totaal gaat het dus om 11 wenselijke maatregelen die van belang zijn om de pilot zodanig uit te voeren zodat er wordt toegewerkt naar het uiteindelijk gewenste model.

Verder is het van belang om aansluitend aan de genoemde maatregelen in het kader van de pilot het bestaande strafrechtelijk en bestuurlijk instrumentarium consequent te blijven inzetten ter voorkoming en beperking van de ernstige criminaliteit rond de hennepcultuur (ook als de "softdrugsketen" geheel gesloten wordt): :

- I. Toetsing aanvraag vergunningen coffee- en growshops aan Apv bepalingen inclusief VOG (verklaring Omtrent Gedrag) vereiste en inclusief BIBOB-toets;
- II. intensieve integrale controles coffee- en growshops;
- III. integrale aanpak hennepcultuur;
- IV. Aanpak georganiseerde criminaliteit met informatie via RIEC en B5.

Nut en noodzaak van de pilot

De landelijke politiek biedt nog geen ruimte voor regulering van de teelt ten behoeve van de coffeeshops. Wel is in het Regeerakkoord voorgeschreven dat coffeeshops besloten clubs worden die alleen voor meerderjarige inwoners van Nederland toegankelijk zijn op vertoon van een clubpas. Dit impliceert dat de leden van de besloten clubs met de gedoogde teelt per lid van 5 planten, de coffeeshops van hun voorraad kunnen voorzien. Wij zien daarin een kans om tot een gesloten systeem te komen van teelt tot verkoop via de coffeeshop. Wij willen dat in het verlengde van de pilot onderzoeken.

In afwachting van de verdere politieke discussies over de gereguleerde teelt denken we met de deelname aan de pilot én die stap in het vervolg daarop, toch voortgang te kunnen maken in het lokale en mogelijk ook het regionale coffeeshopbeleid.

De pilot stelt ons in staat de effectiviteit van nog onbeproeft maatregelen te onderzoeken en te meten. Zonder nieuwe maatregelen wordt de bestaande problematiek rond het softdrugsbeleid steeds ernstiger.

Ons uitgangspunt blijft wel toe te werken naar het gewenste model, inclusief gereguleerde teelt. Pas dan is er sprake van een effectief doorsnijden van de gewilde en ongewilde banden van de coffeeshops met de georganiseerde criminaliteit rond de teelt.

Om gereguleerde teelt in collectief ledenverband onderdeel te maken van de pilot is politiek draagvlak noodzakelijk. Voor het gesloten systeem, inclusief regulering van de teelt bestaat al draagvlak bij meer en meer gemeenten, instellingen en organisaties.

Argumenten om tot uitvoering van de pilot over te gaan

Uitvoering van de pilot maakt duidelijk welke maatregelen effectief zijn

Tijdens de pilotfase kan onderzocht worden welke maatregelen effectief zijn om het beoogd resultaat, terugdringen van de criminaliteit die gepaard gaat met de hennepcultuur, terug te dringen.

Rijkssubsidie in geval van toewijzing van een pilot aanvraag

Het rijk stelt een subsidie bedrag van € 645.000,- beschikbaar voor 2 jaar, in de pilotfase. Er is sprake van co-financiering. Wij moeten zelf 25% bijdragen.; Dat is voor ons € 215.000,- in 2 jaar.

Regeerakkoord

Een aantal maatregelen in het kader van de pilot wordt nu ook in het Regeerakkoord voorgeschreven; "Coffeeshops worden besloten clubs die alleen voor meerderjarige inwoners van Nederland toegankelijk zijn op vertoon van een clubpas".

Bijstand van ministeries en wetenschapper(s)

In het kader van de pilot wordt in samenwerking met de ministeries van binnenlandse zaken en justitie en het COT (monitoring) de effectiviteit en de handhaafbaarheid van maatregelen onderzocht. Indien in de pilotfase blijkt dat maatregelen stuklopen omdat lokaal onvoldoende bevoegdheden beschikbaar zijn kunnen zij bijspringen om de lacunes te vullen of daarbij te bemiddelen bijvoorbeeld door middel van aanpassing van regelgeving.

Hoogachtend,
de burgemeester van Eindhoven,

////RA10053717